

**VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH
STUDIÍ, O. P. S., ČESKÉ BUDĚJOVICE**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

**MARKETING CESTOVNÍHO RUCHU
V CHRÁNĚNÉ KRAJINNÉ OBLASTI
A NÁRODNÍM PARKU ŠUMAVA**

Autor práce: Adéla Kršňaková

Studijní obor: Regionální studia

Forma studia: prezenční

Vedoucí práce: doc. Ing. Ladislav Skořepa, Ph.D.

Katedra: Katedra společenských věd

2011

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně, na základě vlastních zjištění a s použitím odborné literatury a materiálů uvedených v této práci.

Souhlasím, aby práce byla uložena v knihovně Vysoké školy evropských a regionálních studií v Českých Budějovicích a zpřístupněna v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění.

.....

Děkuji vedoucímu bakalářské práce doc. Ing. Ladislavu Skořepovi, Ph.D. za cenné rady, připomínky a metodické vedení práce.

ABSTRAKT

KRŠŇAKOVÁ, A. *Marketing cestovního ruchu v Chráněné krajinné oblasti a Národním parku Šumava: bakalářská práce*. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, o. p. s., 2011. 59 s. Vedoucí bakalářské práce: doc. Ing. Ladislav Skořepa, Ph.D.

Klíčová slova: chráněná krajinná oblast, národní park, marketing cestovního ruchu, dotazníkové šetření.

Práce se zabývá definicí pojmů chráněná krajinná oblast a národní park Šumava. Sleduje zónování v těchto oblastech, osídlení člověka i možnosti využití trávení volného času. Představuje komunikační strategii Národního parku, do které patří naučné stezky, poznávací okruhy i bezbariérové přístupy. Dále sleduje marketingové strategie Národního parku Šumava, které zahrnují programy a akce pro veřejnost, aby se Šumava a péče o ni stala součástí lidského žití. Bakalářská práce popisuje i informační střediska, jejich umístění a nabídku služeb pro návštěvníky.

Náplní praktické části je standardizovaný rozhovor, který vychází z dotazníku. Respondentům jsou tak kladeny otázky týkající se spokojenosti s nabídkou služeb ze strany Národního parku Šumava. Odpovědi na otázky jsou pak analyzovány pomocí grafů.

ABSTRACT

KRŠŇAKOVÁ, A. *Tourism Marketing in protected landscape area and National Park Šumava: Bachelor thesis.* České Budějovice: The College of European and Regional Studies, o. p. s., 2011. 59 p. Supervisor: doc. Ing. Ladislav Skořepa, Ph.D.

Keywords: protected area, national park, tourism marketing, survey.

The work deals with the definition of the concept of protected landscape area and National Park. It follows the zoning in these areas, human settlements and the possibility of using leisure time. Is the communication strategy of the National Park, which includes nature trails, sightseeing tour and wheelchair access. Then it shows the marketing strategy of the National Forest Park, which include programs and events for the public to care for the Forest and it became a part of human life. Bachelor's thesis describes the information centers, their locations and offer services to visitors.

The scope of practice is a standardized interview, which is based on a questionnaire. Respondents are asked questions relating to satisfaction with a range of services from the National Park. Answers to questions are then analyzed using graphs.

OBSAH

ÚVOD	8
1 CÍL A METODIKA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE	9
2 POPIS CHKO A NP ŠUMAVA	11
2.1 Vysvětlení pojmu chráněná krajinná oblast	11
2.1.1 CHKO Šumava.....	12
2.2 Vysvětlení pojmu národní park	14
2.2.1 NP Šumava.....	16
3 MARKETINGOVÁ STRATEGIE CESTOVNÍHO RUCHU V CHKO A NP ŠUMAVA	21
3.1 Šumavská turistika.....	21
3.2 Komunikační strategie v cestovním ruchu v NP Šumava	23
3.3 Hlavní strategické cíle turistického regionu Šumava	25
4 MARKETINGOVÝ VÝZKUM.....	27
4.1 Přehled informačních středisek v CHKO a NP Šumava	27
4.1.1 IS Kvilda	27
4.1.2 IS Rokyta.....	28
4.1.3 IS Kašperské Hory	30
4.1.4 IS Alžbětín	31
4.1.5 IS Idina Pila.....	32
4.1.6 IS Stožec.....	33
4.1.7 IS Březník.....	34

4.1.8	IS Svinná Lada	35
5	VÝZKUM SPOKOJENOSTI HOSTŮ SE SLUŽBAMI NP A CHKO ŠUMAVA	40
5.1	Cíl výzkumu	40
5.2	Nástroje sběru dat	40
5.2.1	Metody výzkumu	40
5.2.2	Technika výzkumu	40
5.3	Popis výzkumného vzorku	41
5.4	Analýza a interpretace získaných dat	44
	ZÁVĚR	48
	SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	49
	SEZNAM ZKRATEK	52
	SEZNAM OBRÁZKŮ, TABULEK A GRAFŮ	53
	PŘÍLOHY	55

ÚVOD

Šumava je to nejkrásnější místo na zemi, na jejím území se rozkládá vše, co člověk potřebuje, aby mohl dýchat, cítit tu vůni a především cítit tu svobodu. Nabízí tolik rozmanitých koutů, rozlehlé pláně, horské smrčiny, ledovcová jezera, ale i ochotu a vlídnost starousedlíků.

Ovšem existují i výkřiky, např. o lýkožroutu smrkovém a kácení jím napadených stromů, o právu i nepravu šumavských obcí, o pozemkových rivalitách apod., ale proč si tím kazit tu nádheru, která člověkem prostupuje, kdykoliv a kdekoliv Šumavou projde. To neznamena, že se o Šumavu není třeba starat, vznikla Chráněná krajinná oblast Šumavu a poté i Národní park Šumava, který má za úkol ochránit biosférickou rezervaci, veškerou faunu i flóru a hlavně vychovávat člověka k tomu, aby se o přírodu dokázal starat, aby se s přírodou dokázal sžít a hlavně, aby přírodu respektoval. Jedním z velkých úkolů Národního parku je umožnit návštěvníkům šetrnou a bezpečnou turistiku. Cílem aktivit NP ve prospěch cestovního ruchu je skloubit sportovní vyžití hostů s poznáním historie Šumavy a její jedinečné přírody. Šumava je otevřená všem, na své si přijdou běžkaři, cyklisté, turisté i vodáci. Národní park nabízí přehršle běžeckých stop, cyklostezek, stezek pro pěší s různou náročností, ale i mnoho odborných výkladů a aktivit pro šumavské hosty. Záleží tedy jen na návštěvnících Šumavy, jak se budou chovat a jakou Šumavu zachovají svým generacím.

Cokoliv se se Šumavou stane, je v rukou člověka, dnešní lidé už jsou snad natolik inteligentní, že dokážou spojit zájmy ochrany přírody s rozvojem obcí a jejich obyvatel a v neposlední řadě s rozvojem turistického ruchu v regionu.

1 CÍL A METODIKA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Cílem této bakalářské práce je zjistit strukturu návštěvníků Národního Parku Šumava, jejich využívání programů a služeb pro veřejnost, které NPŠ provádí a především jejich spokojenost s programy pro veřejnost, ale i s ochotou a odborností strážců přírody a pracovníků informačních středisek.

Teoretická část je zaměřená na popis Chráněné krajinné oblasti a Národního parku Šumava, vysvětlení pojmů a charakteristiky CHKO a NP Šumava. Dává možnost i prohlédnutí loga, které dříve mělo červený kruh kolem znaku, který ovšem podle některých vypadal jako zákaz vjezdu, tak se červený kruh změnil na zelený, ale může se stát, že vše bude úplně jinak... Tato část je také zaměřená na poslání a především zónování CHKO a NP Šumava. Samostatná kapitola je věnovaná marketingové strategii cestovního ruchu, který je NPŠ velice podporován. Národní park Šumava nabízí návštěvníkům různá sportovní vyžití, převážně upravené běžecké stopy, cyklostezky, ale i naučné poznávací okruhy, vycházky s odborným průvodcem apod.

Další část se soustřeďuje na kapitolu Marketingový výzkum, kde je stručný popis všech informačních středisek v Národním parku Šumava, včetně IS Svinná Lada, kterému je věnován větší prostor z důvodu, že zde probíhalo dotazníkové šetření. IS Svinná Lada je obklopené mnoha krásami Šumavy, které mají v této bakalářské práci také svůj prostor.

Kapitola pátá je kapitolou praktickou, obsahuje cíl výzkumu, který je pro tuto práci stěžejní, zabývá se nástroji sběru dat, což je především standardizovaný rozhovor, který navazuje na samostatný dotazník. Respondentům byly kladeny otázky, které dotazník obsahuje. Návštěvníci projevovali ochotu se do výzkumu zapojit, podařilo se tak oslovit 120 respondentů, z nichž bylo do užšího výběru vhodných 100, zbylých 20 buď položené otázky nechápali, nebo je rozhovor v průběhu přestal zajímat. Dotazník byl vyhodnocen pomocí matematicko statistické metody a výsledky byly prezentovány ve zpracovaných grafech, které vypovídají o spokojenosti či nespokojenosti návštěvníků s akcemi pro veřejnost, které NPŠ nabízí. Tato část také v tabulkách uvádí kritéria pro rozdělení respondentů, a to podle pohlaví, věku, zaměstnání, počtu členů v domácnosti, počtu obyvatel tam, kde žijí, podle hrubého měsíčního příjmu domácnosti a podle vzdělání.

Důležitá kapitola *Závěr* popisuje strategii, která by mohla být Národním parkem Šumava využita v rámci marketingové kampaně, která by měla přilákat vyšší návštěvnost do informačních středisek, vyvolat větší zájem o odborný výklad o šumavských lesích a ne jen podporovat vyjížďky turistů na kolech a běžkách. Dále by bylo přínosné zviditelnit akce, které NP Šumava pro své hosty připravuje, jedná se o zimní i letní programy pro veřejnost, které jsou plné odborných výkladů, přednášek spojených s vycházkami do přírody i samotnou ukázkou přírodních jevů, fauny i flóry. Veškeré tyto akce jsou bezplatné!

2 POPIS CHKO A NP ŠUMAVA

Šumava – nejstarší a nejrozsáhlejší pohoří v Čechách na jihozápadní hranici země – dostala své poetické jméno právě podle lesů, nejnápadnější ozdoby svého zjevu. Český název označuje však pouze horstvo na území České republiky, kdežto německý název Böhmerwald zahrnuje kromě Šumavy i Český les. Na druhé straně hranic se toto pohoří nazývá Bayerischer Wald a v Rakousku Mühlviertel.¹

2.1 Vysvětlení pojmu chráněná krajinná oblast

Chráněná krajinná oblast (CHKO) je definována v § 25–28 zákona o ochraně přírody a krajiny č. 114/92 Sb. Významnými estetickými hodnotami takových krajin bývají i dochované historické památky osídlení. Ochrana těchto oblastí je odstupňována zpravidla do 4 zón, jimiž se určují limity hospodaření a jiného využívání přírodního potenciálu:²

1.zóna (přírodní – jádrová, 5,4% CHKO) - obsahuje přirozená a polopřirozená lesní společenstva, málo pozměněná člověkem a nejcennější druhově rozmanité nelesní plochy. Péče v zóně je zaměřena na jemné formy lesního hospodaření, ve vybraných částech lesa ponechání samovolnému vývoji a na účelové obhospodařování luk a pastvin. Součástí této první – nejpřísnější – zóny jsou zvláště chráněná území menší rozlohy – tzv. maloplošná.³

2.zóna (polopřirozená, 34,6% CHKO) - zahrnuje lesní porosty s výrazněji pozměněnou druhovou skladbou přírodě blízkých lesních společenstev a druhově bohaté travní porosty. V lesním hospodářství je preferována přirozená obnova, louky a pastviny mají být obhospodařovány šetrně.⁴

3.zóna (kulturně-krajinná, 56,1% CHKO) – zde jsou zařazeny monokulturní hospodářské lesy s mozaikou luk a pastvin, rozptýlenou zástavbou a bohatým zastoupením mimolesních dřevin. Cílem zóny je uchování a zlepšení malebnosti

¹KUKLÍK, K. *Šumava/Der Bohmerwald*. Praha, 1993, s. 3.

²CHKO. [online]. [cit. 2010-11-17]. Dostupný z WWW: <http://www.czech.cz/cz/62196-chko>

³CHKO. [online]. [cit. 2010-11-17]. Dostupný z WWW: <http://www.czech.cz/cz/62196-chko>

⁴CHKO. [online]. [cit. 2010-11-17]. Dostupný z WWW: <http://www.czech.cz/cz/62196-chko>

krajinného rázu běžným obhospodařováním s dotvořením zástavby respektující krajinný ráz.⁵

4.zóna (sídelní, 3,9% CHKO) - zahrnuje souvisleji zastavěná území s návazností na intenzivně obdělávanou zemědělskou půdu. Umožňuje umístování obytných a podnikatelských aktivit a intenzivnější zemědělskou výrobu.⁶

Každá oblast má pro koordinaci činností, které se dotýkají přírodního prostředí, své samostatné pracoviště – správu. Všechny jednotlivé správy jsou centrálně řízeny Správou CHKO ČR. Chráněné krajinné oblasti se vyhláší vládním nařízením. V současné době je v této kategorii chráněno 25 území.⁷

2.1.1 CHKO Šumava

Chráněná krajinná oblast Šumava byla vyhlášena výnosem Ministerstva kultury Československé republiky 27. 12. 1963. V době svého vzniku byla se svými 168 654 ha největším chráněným územím tehdejšího Československa. V roce 1990 byla zapsána do seznamu UNESCO v Paříži jako Biosférická rezervace Šumava. Nejcennější část území CHKO byla v roce 1991 vyhlášena národním parkem, čímž došlo ke zmenšení rozlohy CHKO na 99 624 ha. Dnes plní tato oblast především funkci ochranného pásma národního parku. Na území, které se rozkládá v nadmořské výšce od 498 m n. m. (Víteň) do 1378 m n. m. (Plechý) žije 21 000 obyvatel a je rozděleno do čtyř zón, přičemž I. zóna je přírodně nejhodnotnější. Součástí tohoto území jsou také přírodní rezervace a přírodní památky, zajišťující dlouhodobé pozorování a ochranu vzácných biotopů.⁸

CHKO Šumava leží v Plzeňském a Jihočeském kraji, sídlem její Správy je město Vimperk. CHKO spravuje Správa NP a CHKO Šumava, je to tedy jediná CHKO v Čechách, která je řízena společně s národním parkem, kterému plní funkci ochranného pásma. Území CHKO je převážně pokryté lesy (57%), je pro něj typická zvlněná horská a podhorská krajina s mozaikou lesů a zemědělských ploch a malých rozptýlených sídel. Typické jsou rovněž znaky historické kulturní krajiny dokazující, jak různé vlivy

⁵ CHKO. [online]. [cit. 2010-11-17]. Dostupný z WWW: <http://www.czech.cz/cz/62196-chko>

⁶ CHKO. [online]. [cit. 2010-11-17]. Dostupný z WWW: <http://www.czech.cz/cz/62196-chko>

⁷ CHKO. [online]. [cit. 2010-11-17]. Dostupný z WWW: <http://www.czech.cz/cz/62196-chko>

⁸ Chráněná krajinná oblast (CHKO) Šumava. [online]. [cit. 2010-10-31]. Dostupný z WWW: <http://www.sumavaregion.cz/>

kolonizačního úsilí do jádra Šumavy pronikaly a zas se vytrácely. Harmonii krajiny obou chráněných území dotváří bohatství památek lidové architektury, které se v mimořádném množství dochovaly v šumavských obcích.⁹

Posláním chráněné krajinné oblasti je ochrana všech hodnot krajiny, zejména zachování struktury lesního a zemědělského půdního fondu, ostatních a zastavěných ploch, ochrana vodních toků a rašelinišť, jakož i ochrana lidové architektury.¹⁰

V rámci Evropské soustavy chráněných území Natura 2000 je celá CHKO součástí Evropsky významné lokality Šumava a Ptačí oblasti Šumava. Ptačí oblast Šumava byla vyhlášena nařízením vlády v roce 2004 a vedle celé CHKO a NP zahrnuje i sousední Přírodní park Kochánovsko. Předmětem ochrany ptačí oblasti jsou populace jeřábka lesního (*Bonasa bonasia*), tetřeva hlušce (*Tetrao urogallus*), chřástala polního (*Crex crex*), sýce rousného (*Aegolius funereus*), kulíška nejmenšího (*Glaucidium passerinum*), čápa černého (*Ciconia nigra*), strakapouda bělohřbetého (*Dendrocopos leucotos*), datla černého (*Dryocopus martius*) a puštika bělavého (*Strix uralensis*), včetně jejich biotopů. Evropsky významná lokalita Šumava v sobě zahrnuje celý Národní park a CHKO Šumava, CHKO Blanský les a navazující nejcennější části Biosférické rezervace Šumava a hodnotné ekosystémy mezi Blanským lesem a CHKO Šumava ve vojenském prostoru Boletice. Tato lokalita byla navržena na ochranu řady přírodních stanovišť a evropsky významných druhů. Mezi nimi například perlorodky říční (*Margaritifera margaritifera*), mihule potoční (*Lampetra planeri*), vranky obecné (*Cottus gobio*), smilkových trávníků, horských vřesovišť, rašelinišť a horských klimatických smrčín.¹¹

⁹ *Chráněná krajinná oblast Šumava*. [online]. [cit. 2010-10-31]. Dostupný z WWW: http://www.cittadella.cz/europarc/index.php?p=index&site=CHKO_sumava_cz

¹⁰ *Chráněná krajinná oblast Šumava*. [online]. [cit. 2010-10-31]. Dostupný z WWW: http://www.cittadella.cz/europarc/index.php?p=index&site=CHKO_sumava_cz

¹¹ *Chráněná krajinná oblast Šumava*. [online]. [cit. 2010-10-31]. Dostupný z WWW: http://www.cittadella.cz/europarc/index.php?p=index&site=CHKO_sumava_cz

Obr. 1: CHKO a NP Šumava¹²

2.2 Vysvětlení pojmu národní park

Národní parky jsou rozsáhlá území, jedinečná v národním či mezinárodním měřítku a jsou určeny § 15-24 zákona. Značnou část národních parků zaujímají přirozené nebo lidskou činností málo ovlivněné ekosystémy, v nichž rostliny, živočichové a neživá příroda mají mimořádný vědecký a výchovný význam. Národní parky nepodléhají správě Agentury ochrany přírody a krajiny ČR. V České republice jsou čtyři národní parky (NP): Krkonošský NP, NP Šumava, NP České Švýcarsko a NP Podyjí s vlastní správou. Území národních parků je členěno do tří zón odstupňované ochrany, nejpřísnější režim je stanoven pro I. zónu. Na území národních parků je omezen volný pohyb veřejnosti, podrobnosti jsou stanoveny v jejich návštěvních

¹² *Národní parky*. [online]. [cit. 2010-11-17]. Dostupný z WWW: <http://www.narodniparky.eu/narodni-parky/>

řádech. Národní parky mají samostatný správní orgán – správu národního parku, který koordinuje a řídí všechny hlavní aktivity, týkající se zásahů do přírodního prostředí. Jsou zřizovány zákonem.¹³

Národní park je rozsáhlé území cenné z přírodních hledisek; jedinečné v národním i mezinárodním měřítku, s převahou přirozených nebo lidskou činností jen málo ovlivněných ekosystémů, s mimořádným vědeckým a výchovným významem. Jeho využívání směřuje k zachování či ke zlepšení přírodních poměrů a je v souladu s jeho vědeckým a výchovným posláním. Veškeré činnosti prováděné v NP jsou odstupňovány podle jednotlivých zón. Pobyť osob se řídí návštěvním řádem.¹⁴

Posláním národních parků je uchování a ochrana nejcennějších přírodních lokalit s původní divokou nebo se tomuto stavu co nejvíce blíží přírodou. Samozřejmostí je i přísná ochrana volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin a zachování typického vzhledu krajiny. Cílovým stavem je zachování a rozvoj přirozeného prostředí a podpora či nastolení samovolných přírodních procesů na většině plochy národního parku. Vzhledem k neustále se snižující ploše krajiny nezničené či výrazným způsobem neovlivněné zásahy homo sapiens se zásadním účelem existence národních parků stává nutnost prezentovat unikátnost a nenahraditelnost hodnoty divoké přírody. Schopnost respektu k přírodním jevům a procesům neovlivňovaným konáním člověka do značné míry odráží kulturně-společenskou úroveň jakékoliv společnosti. Nedílnou součástí funkce národních parků je i naplňování vědeckých a výchovných cílů a také jejich zpřístupnění pro turistiku a rekreaci, samozřejmě za důsledného dodržení všech pravidel zabráňujících zhoršení životního prostředí.¹⁵

Národní parky jsou primárně o ochraně a obnově přírodního prostředí a přírodních procesů. Pouze dobře řízené parky jsou zárukou naplnění tohoto základního

¹³ Národní parky. [online]. [cit. 2010-10-31]. Dostupný z WWW: <http://www.ochranaprirody.cz/index.php?cmd=page&id=81>

¹⁴ Národní parky České republiky. [online]. [cit. 2010-11-17]. Dostupný z WWW: <http://www.narodniparky.kvalitne.cz/>

¹⁵ Národní parky. [online]. [cit. 2010-11-17]. Dostupný z WWW: <http://www.narodniparky.eu/narodni-parky/>

poslání a jsou také zárukou dlouhodobé atraktivity pro turistické využití i širěji pojatého trvale udržitelného rozvoje.¹⁶

2.2.1 NP Šumava

Národní park Šumava byl vyhlášen vládním nařízením č. 163/1991 Sb. v roce 1991. Jeho rozloha činí 69 030 ha a je největším národním parkem nejen v České republice, ale i v celé střední Evropě. Zahrnuje nejkrásnější a nejcennější partie Šumavy. Rozkládá se podél státní hranice se SRN a Rakouskem od Železné Rudy po Zvonkovou u Lipenské přehradní nádrže. Jeho předpolím je Chráněná krajinná oblast Šumava, která byla vyhlášena v roce 1963 a na bavorské straně sousedí s Národním parkem Bavorský les, který po rozšíření v roce 1996 má mít rozlohu 23 000 ha. Tato tři území tvoří jednotný, v Evropě jedinečný přírodní celek, který UNESCO vyhlásilo v r. 1990 za biosférickou rezervaci a tvoří takzvanou "Zelenou střechu Evropy".¹⁷

Obr. 2: Logo CHKO a NP Šumava¹⁸

2.2.1.1 Poslání Národního parku Šumava

Posláním Národního parku je uchování, zlepšení a ochrana nejcennějších lokalit s původní divokou nebo tomuto stavu blízkou přírodou, přísnou ochranu volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin, zachování typického vzhledu krajiny, naplňování

¹⁶ VACEK, S., KREJČÍ, F. a kol. *Lesní ekosystémy v Národním parku Šumava*. Lesnická práce, 2009, s. 9.

¹⁷ *Národní park a CHKO Šumava*. [online]. [cit. 2010-11-22]. Dostupný z WWW: <http://www.retour.cz/mesta/zelezna-ruda/np.htm>

¹⁸ *Logo CHKO a NP Šumava*. [online]. [cit. 2010-11-22]. Dostupný z WWW: <http://josefstepanek.cz/538/loga-narodni-parky-cr.html>

vědeckých i výchovných cílů. Důležitou funkcí NP Šumava je i jeho zpřístupnění pro turistiku a rekreaci, které však nebudou zhoršovat životní prostředí. Z tohoto důvodu byl v NP Šumava stanoven systém chráněných lokalit (zón) s řadou omezení pro návštěvníky. Pro ochranu přírody je NP Šumava rozdělen do tří zón a klidových území:

1. zóna: (přísná přírodní) zahrnuje nejcennější území s nejvýznamnějšími přírodními hodnotami. Je zde omezen zásah člověka na nejmenší míru a návštěvníkům je vstup povolen pouze po vyznačených turistických trasách. Hranice 1. zóny jsou v terénu vyznačeny červenými pruhy na hraničních stromech a tabulemi 1. zóna NP. Tato území tvoří asi 13 % z celkové rozlohy NP.¹⁹

2. zóna: (řízená přírodní) je území s významnými přírodními hodnotami, které ovlivnil člověk svou činností a hospodařením. V této zóně probíhá hospodářská činnost, jejíž cílem je udržení přírodní rovnováhy s co nejširší druhovou rozmanitostí a postupné přiblížení lesních ekosystémů přirozeným společenstvím. Tato zóna je využívána k turistice a k rekreaci, pokud nejsou v rozporu s posláním NP. Pohyb návštěvníků zde není omezen, ovšem za dodržování zásad ochrany přírody a návštěvního řádu. Rozloha této zóny činí 82% z plochy NP.²⁰

3. zóna: (okrajová) je území člověkem značně pozměněné a zahrnuje střediska soustředěné zástavby. Tato zóna je určena k trvalému bydlení, pro služby, zemědělství, turistiku, rekreaci při dodržování zásad ochrany přírody.²¹

Klidová území zahrnují nejcennější území NP z hlediska ochrany živočichů citlivých na přítomnost člověka a ochrany přirozeného rostlinného pokryvu před nadměrným poškozováním. Vstup do těchto území je povolen pouze po značených turistických trasách. Jejich hranice jsou v terénu vyznačeny tabulemi.²²

Návštěvní řád Národního parku Šumava - je vyhláška, která se vztahuje na všechny osoby pobývající na území NP, tedy včetně turistů a rekreatantů. Stanovuje

¹⁹ *Národní park a CHKO Šumava*. [online]. [cit. 2010-11-22]. Dostupný z WWW: <http://www.retour.cz/mesta/zelezna-ruda/np.htm>

²⁰ *Národní park a CHKO Šumava*. [online]. [cit. 2010-11-22]. Dostupný z WWW: <http://www.retour.cz/mesta/zelezna-ruda/np.htm>

²¹ *Národní park a CHKO Šumava*. [online]. [cit. 2010-11-22]. Dostupné z WWW: <http://www.retour.cz/mesta/zelezna-ruda/np.htm>

²² *Národní park a CHKO Šumava*. [online]. [cit. 2010-11-22]. Dostupný z WWW: <http://www.retour.cz/mesta/zelezna-ruda/np.htm>

podmínky jejich vstupu a pohybu v NP. Upřesňuje podmínky ochrany přírody a stanovuje činnosti, které jsou v NP zakázány.²³

2.2.1.2 Základní charakteristika Národního parku Šumava

NP Šumava se rozkládá v nadmořské výšce mezi 600 m (údolí Otavy u Rejštejna) a 1378 m (vrchol Plechého - nejvyšší hory české části Šumavy). Nejvyšší horou Šumavy a Bavorského lesa je Velký Javor - 1456 m n. m. Šumavské klima je velmi drsné - průměrná roční teplota je od 3,5 - do 6,5 stupňů C, srážkově bohaté - průměrné roční srážky od 800 mm do 1600 mm. Šumava je jedním z nejstarších pohoří Evropy, je tvořena rulami a svory. Je to lesnaté pohoří s rozsáhlými náhorními plochami - pláněmi s pomístně vystupujícími vrcholy a hlubokými údolími (údolí Křemelné, údolí Vydry). Činností ledovců v době ledové vznikla ledovcová jezera a kary. Na české straně je pět těchto jezer, z nichž dvě největší - Černé a Čertovo jsou v Chráněné krajinné oblasti Šumavy v Královském hvozdu a další Plešné jezero, Prášílské jezero a jezero Laka na území NP. Na bavorské straně se pak nacházejí tři - pod Velkým Javorem Velké a Malé javorské jezero a pod Roklanem Roklanské jezero. Všechna tato jezera jsou pro návštěvníky přístupná a jsou hojně navštěvovaná.²⁴

Pro Šumavu jsou charakteristické náhorní roviny - pláně. Jsou to ploché územní celky zčásti bezlesé, nacházející se v nadmořské výšce od 800 m (Kochánovské pláně) po 1250 m (Modravské pláně). Na těchto šumavských pláních se nacházejí nejcennější území - rašeliniště vrchovištního typu, kterým se říká slatě. Na některých z nich jsou zachovalá rašelinná jezírka. Pro veřejnost je přístupná Tříjezerní slat' nad Srním, Jezerní slat' u Horské Kvildy a Chalupská slat' u Svinné Lady. Největší komplex slatí na Šumavě - Modravské slatě o rozloze 3615 ha je pro veřejnost zatím nepřístupný, protože se jedná o jedinečné přírodní útvary, které jsou nejvíce zranitelné přítomností člověka. V údolí Vltavy, jižně od Volar, se rozkládá největší údolní rašeliniště - Mrtvý luh v nadmořské výšce 740 m. Návštěvník Šumavy může toto údolní rašeliniště shlédnout pouze při splouvání Vltavy od Soumarského mostu.²⁵

²³ *Národní park a CHKO Šumava*. [online]. [cit. 2010-11-22]. Dostupný z WWW: <http://www.retour.cz/mesta/zelezna-ruda/np.htm>

²⁴ *Národní park a CHKO Šumava*. [online]. [cit. 2010-11-22]. Dostupný z WWW: <http://www.retour.cz/mesta/zelezna-ruda/np.htm>

²⁵ *Národní park a CHKO Šumava*. [online]. [cit. 2010-11-22]. Dostupný z WWW: <http://www.retour.cz/mesta/zelezna-ruda/np.htm>

2.2.1.3 Osídlení - činnost člověka

První výskyt člověka na Šumavě se datuje již od 12. století. Zásadní význam pro utváření Šumavy však měla novější kolonizace v 17. a 18. století. Tato byla spojena s těžbou nerostů (zlata, železné rudy) a zejména pak s rozvojem sklářství, dřevařství a pastevectví. Šumava se začala zalidňovat. Vznikla celá řada vesnic, osad a samot. Další podstatné změny nastaly po 2. světové válce, kdy se celé území nynějšího NP nacházelo v hraničním pásmu a vojenském výcvikovém prostoru. To znamenalo vylidnění celé oblasti a téměř čtyřicetiletý útlum veškeré lidské činnosti. Zanikla celá řada vesnic i samot a počet obyvatel se snížil na minimum.²⁶

České pohraniční lesy, tedy i Šumava, měly ovšem zvláštní postavení: až do konce prvního tisíciletí byly prakticky liduprázdné a plnily jen funkci překážky, v dobrém i špatném slova smyslu. Tvořily ochranný val, současně byly překážkou pro dopravu zboží.²⁷

Dnes je na území NP pouze 7 obcí, v nichž trvale žije asi 1000 obyvatel. Dodnes se však zachovaly některé historické památky, jako doklady bývalého osídlení a činnosti člověka. Plavební kanály - Vchynicko-tetovský plavební kanál a Schwarzenberský kanál. Historické církevní stavby a objekty - kostely, kaple, mezníky, kříže, památníky. Horské sídelní stavby - královské dvorce, volarské domy. Snahou vedení NP je část těchto staveb zrekonstruovat a obnovit.²⁸

2.2.1.4 Informace pro návštěvníky Národního parku Šumava

Správa NP a CHKO Šumava se nachází ve Vimperku, kromě toho jsou detašovaná pracoviště v Kašperských Horách, Volarech a Horní Plané. Správa je příspěvkovou organizací, která byla zřízena rozhodnutím ministra životního prostředí v souvislosti se zřízením Národního parku Šumava v dubnu roku 1991. Hlavní náplní činnosti správy je výkon státní správy na úseku ochrany přírody a krajiny, ochrany zemědělského půdního fondu, myslivosti a rybářství v rozsahu daném zákonem č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny. Správa NP a CHKO Šumava také spravuje

²⁶ *Národní park a CHKO Šumava*. [online]. [cit. 2010-11-22]. Dostupný z WWW: <http://www.retour.cz/mesta/zelezna-ruda/np.htm>

²⁷ ŠÍP, M. *Boubínský prales*. 1. vyd. 2006, s. 28.

²⁸ *Národní park a CHKO Šumava*. [online]. [cit. 2010-11-22]. Dostupný z WWW: <http://www.retour.cz/mesta/zelezna-ruda/np.htm>

státní majetek, především zajišťuje péči o lesní pozemky a porosty, některá nelesní území a drobné vodní toky v NP Šumava.²⁹

Po celém území NP jsou vytvořena informační střediska, ať již obslužná s výkladem pracovníků NP nebo bezobslužná, kde návštěvník získá informace na přehledných panelech. Dále se zde nachází celá řada informačních bodů s místopisnými informacemi.³⁰

Informace o NP ve vstupních místech do národního parku:

- Železná Ruda – informační středisko
- Sušice – informační středisko
- Kašperské Hory – pracoviště správy NP a CHKO Šumava
- Vimperk – centrum Správy NP a CHKO Šumava
- Volary – pracoviště Správy NP a CHKO Šumava

Informace v navazujících informačních střediscích:

- Svinná Lada u Borových Lad
- Bučina
- Idina pila u Boubína³¹

Informační a strážní služba - na území NP jsou 4 strážní obvody: Prášílsko, Modravsko, Borovoladsko a Volarsko se sídlem v Prášilech, Modravě, Svinné Ladě a Volarech. V těchto strážních obvodech pracují profesionální i dobrovolní strážci, kteří jednak dohlížejí nad dodržováním zásad ochrany přírody a návštěvního řádu, ale především poskytují návštěvníkům NP informace. Ty může návštěvník získat i na jednotlivých územních pracovištích, kterých je na území NP 6.³²

²⁹ *O organizaci.* [online]. [cit. 2010-12-11]. Dostupný z WWW: <http://www.npsumava.cz/cz/1005/sekce/o-organizaci/>

³⁰ *Národní park a CHKO Šumava.* [online]. [cit. 2010-11-22]. Dostupný z WWW: <http://www.retour.cz/mesta/zelezna-ruda/np.htm>

³¹ VALENTA, M., KADOCH, J. *Národní park Šumava.* Vimperk: Správa Národního parku a Chráněné krajinné oblasti Šumava, 1996, s. 54.

³² *Národní park a CHKO Šumava.* [online]. [cit. 2010-11-22]. Dostupný z WWW: <http://www.retour.cz/mesta/zelezna>

3 MARKETINGOVÁ STRATEGIE CESTOVNÍHO RUCHU V CHKO A NP ŠUMAVA

Od začátku šedesátých let vzrostl objem světového turismu měřený počtem mezinárodních příjezdů asi jedenáctkrát z 69 milionů na 760 milionů mezinárodních příjezdů v roce 2004. Příjmy z mezinárodního turismu dosáhly v roce 2004 rekordní úrovně 622 mld. dolarů. Podle odhadů vytvořil turismus celosvětově přes 200 milionů pracovních míst. Neustálý rozvoj poptávky znamenal rozšíření nabídky produktů cestovního ruchu a zejména nabídky destinací, takže se v dnešní silné konkurenci destinací prosadí jen ty, které dokonale splní očekávání klientů.³³

Cestovní ruch se stal významným společenským kulturním i ekonomickým jevem zejména druhé poloviny 20. století. Mezinárodní cestovní ruch se začal hromadně rozvíjet po 2. světové válce. Cestovní ruch je odvětví služeb, které se u nás stále rozvíjí. V rámci strategických dokumentů České republiky pro období 2007 – 2013 bude tento sektor podporován zejména z privátních zdrojů. Jeho doposud nevyužitý potenciál bude zdrojem konkurenceschopnosti, zaměstnanosti a hospodářského růstu.³⁴

Marketing v cestovním ruchu se stává mnohem komplikovanějším a odvětví je stále méně centrálně regulováno. Obecná i související specifika však v cestovním ruchu zůstanou napořád, čas je nemůže změnit. To je způsobeno vždy přítomnými rozdíly, které vyžadují zvláštní přístupy k marketingu v tomto oboru.³⁵

3.1 Šumavská turistika

Celý NP je protkán sítí turistických tras, cyklotras i lyžařských stop, které návštěvníka zavedou do těch nejkrásnějších míst Šumavy. Jsou v terénu velmi dobře značené a zakreslené v novějších vydáních turistických map (1996).³⁶

Trasy pro pěší jsou vyznačeny běžným turistickým pásovým značením, které provedli členové KČT spolu s pracovníky NP. Jejich délka je 467 km. Trasy pro cyklisty: vyznačené trasy pro cykloturistiku vedou převážně po zpevněných

³³ PALATKOVÁ, M. *Marketingová strategie destinace cestovního ruchu*. 1. vydání. Praha: Grada, 2006, s. 11.

³⁴ EGER, L., TLUČHOŘ, J. *Management a marketing sportu a cestovního ruchu*. 1. vydání. Plzeň: Západočeská univerzita, 2009, s. 37.

³⁵ MORRISON, Alastair M. *Marketing pohostinství a cestovního ruchu*. 1. vydání. Praha: Victoria Publishing, 1995, s. 47.

³⁶ *Národní park a CHKO Šumava*. [online]. [cit. 2010-11-22]. Dostupný z WWW: <http://www.retour.cz/mesta/zelezna>

komunikacích, ať již veřejných nebo účelových. Zde je potřeba počítat s provozem vozidel zajišťujících hospodářskou činnost a dodržovat pravidla silničního provozu. V terénu jsou cyklotrasy vyznačeny dřevěnými směrovkami. K dispozici jsou cyklistům i samostatné informační materiály - Cyklotrasy v Národním parku Šumava, které je možné získat ve všech informačních střediscích. Celkem je na území NP 246 km cyklotras mimo veřejné komunikace.³⁷

Autobusová linka po Národním parku Šumava je určena především pro vyznavače pěší turistiky, ale je možno ji kombinovat s cykloturistikou i autoturistikou.³⁸

Lyžařské trasy: jejich délka činí 313 km a jsou v době od 15.12. do 31.3. z převážné části strojově upravovány. Tuto úpravu provádějí obce za finančního příspěví NP. V terénu jsou vyznačeny dřevěnými směrovkami a piktogramy a vedou většinou po letních turistických trasách. Správa NP rovněž vydala samostatné informační materiály - Lyžařské trasy v Národním parku Šumava.³⁹

Trasy pro vodáky: jejich délka je 59 km a nalézají se na řece Otavě a na řece Vltavě.

- Otava - je splavná od Čeňkovy Pily po Rejštejnu v době od 15.3. do 31.10.
- Křemelná - je pro vodáky celoročně uzavřena
- Vltava - je sjízdná na jaře v úseku Borová Lada - Lenora od 15.3. do 31.5. a v letních měsících v úseku Lenora - Soumarský most - Nová Pec v době od 1.6. do 31.10.⁴⁰

Kromě těchto uvedených tras mají možnost návštěvníci NP shlédnout i přírodní naučné stezky - Stifterův okruh, Medvědí stezka, Chalupská slat', Boubínský prales, Churáňovsko, Povydří, Tříjezerní slat', Hamižná hora, Vchynicko-tetovský plavební

³⁷ *Národní park a CHKO Šumava.* [online]. [cit. 2010-11-22]. Dostupný z WWW: <http://www.retour.cz/mesta/zelezna>

³⁸ *Národní park a CHKO Šumava.* [online]. [cit. 2010-11-22]. Dostupný z WWW: <http://www.retour.cz/mesta/zelezna>

³⁹ *Národní park a CHKO Šumava.* [online]. [cit. 2010-11-22]. Dostupný z WWW: <http://www.retour.cz/mesta/zelezna>

⁴⁰ *Národní park a CHKO Šumava.* [online]. [cit. 2010-11-22]. Dostupný z WWW: <http://www.retour.cz/mesta/zelezna>

kanál, Nýrsko a Železnorudsko, kde najdou všude místopisné informace i informace o Národním parku Šumava.⁴¹

3.2 Komunikační strategie v cestovním ruchu v NP Šumava

Šumava pro tělesně postižené

Pro tělesně postižené připravuje NP Šumava některé rekonstrukce na Informačním středisku Svinná Lada. Hlavní myšlenkou je přizpůsobení Informačního střediska nevidomým a pohybově handicapovaným návštěvníkům. Každý postižený host NP Šumava by zde měl najít alespoň „něco pro sebe“ (některé informace v Braillovu písmu, hmatové exponáty, zvuky přírody, část audiovizuální nabídky s titulky a samozřejmě bezbariérový přístup). Součástí nabídky je i bezbariérový poválkový chodník k jezírku na Chalupské slati cesta kolem Informačního střediska směrem na Nové Hutě – polesí.⁴²

Dalším lákadlem je zakoupení elektrobuse pro možnost dopravovat handicapované hosty do jinak vozem nepřístupných míst Národního parku. Polep vozu bude navržen tak, aby bylo na dálku jasné, že vozidlo veze tělesně postižené a nejedná se tak o porušení zákazu vjezdu nebo zneužití vozidla s výjimkou. Provoz služby bude ve spolupráci s obcemi.⁴³

Na území CHKO a NP Šumava existuje celá řada tras a míst, která jsou přirozeně přístupná pro handicapované. Jejich seznam a popis bude předmětem letáku. Leták bude bezplatně distribuován nevládním organizacím se zaměřením na tělesně postižené. Tyto 3 nabízené služby by měly být uskutečněny během roku 2011.⁴⁴

Péče o návštěvníky na území Národního parku Šumava

Pěší turistické trasy

Pohyb pěších turistů je na území NP a CHKO Šumava volný, s výjimkou I. zón, kde je režim pohybu omezen zákonem 114/92 Sb. O ochraně přírody a krajiny. Toto je

⁴¹ *Národní park a CHKO Šumava*. [online]. [cit. 2010-11-22]. Dostupný z WWW: <http://www.retour.cz/mesta/zelezna>

⁴² ALBRECHT, D. *Komunikační strategie NP a CHKO Šumava pro rok 2010*. 1. vydání. 2010, s. 2.

⁴³ ALBRECHT, D. *Komunikační strategie NP a CHKO Šumava pro rok 2010*. 1. vydání. 2010, s. 2.

⁴⁴ ALBRECHT, D. *Komunikační strategie NP a CHKO Šumava pro rok 2010*. 1. vydání. 2010, s. 2.

důležité např. ve vztahu k volnému pohybu přes státní hranici, který je možný na celém území, pouze s výjimkou I. zón, pokud zde nevede značená stezka.⁴⁵

Na Šumavě je v současnosti kolem 500km pěších turisticky značených tras. Pásové turistické značení provádí Klub českých turistů (KČT) dle platných norem, dle dohody na základě požadavků správy NP a CHKO Šumava. Existují 4 základní barvy – červená, modrá, zelená a žlutá. Veškeré turistické značení v NP a CHKO Šumava je umístěno na zařízení Správy (dřevěné sloupky v železném kotvení).⁴⁶

Cyklotrasy

V současnosti je na území NP a CHKO Šumava přibližně 400 km značených cyklotras. Samotné značení provádí KČT po dohodě s příslušnými samosprávami a má stejný charakter jako u pěších tras, tedy ukazatele s barevnou značkou, místními názvy a vzdáleností. Na území NP a CHKO Šumava, kde cyklisté tvoří cca 65 – 70% počtu všech návštěvníků, instaluje Správa tzv. kolostavy – zařízení, kam může cyklista odstavit a zajistit své kolo, je to na místech s významným soustředěním cyklistů (informační střediska, odpočinková místa, ...). Místa, která jsou z důvodu ochrany přírody, či bezpečnostních důvodů pro cyklisty nepřístupná, jsou značena standardní dopravní značkou B8 „Zákaz vjezdu jízdních kol“, respektive plastovým piktogramem, zakazujícím totéž. Na místech s časovým či jiným omezením, nebo místem s jiným nebezpečím, se umísťují vysvětlující piktogramy a doprovodné texty.⁴⁷

Lyžařské trasy

Lyžařské trasy ve většině případů kopírují běžné pěší turistické trasy. Značeny jsou částečně KČT ve stejném schématu jako pěší a cyklotrasy, pouze barva ukazatelů je oranžová. V místech, kde nevede žádná značená trasa, je značení provedeno pomocí dřevěných ukazatelů. Lyžařské trasy se strojově upravují technikou (rolba, skútr), jen nepatrná část je ponechávána k individuálnímu využití. Navíc se přes zimní sezonu, tam kde je to technicky možné, upravují trasy pro pěší turisty.⁴⁸

⁴⁵ ALBRECHT, D. *Komunikační strategie NP a CHKO Šumava pro rok 2010*. 1. vydání. 2010, s. 8.

⁴⁶ ALBRECHT, D. *Komunikační strategie NP a CHKO Šumava pro rok 2010*. 1. vydání. 2010, s. 8.

⁴⁷ ALBRECHT, D. *Komunikační strategie NP a CHKO Šumava pro rok 2010*. 1. vydání. 2010, s. 9.

⁴⁸ ALBRECHT, D. *Komunikační strategie NP a CHKO Šumava pro rok 2010*. 1. vydání. 2010, s. 9.

Naučné stezky

Naučné stezky slouží především k přiblížení místního nebo regionálního fenoménu. Pomocí stezek se dostane velké množství informací mezi širokou veřejnost. Na území NP a CHKO je nyní více jak 12 naučných stezek s různými tématy. Jejich značení zatím není jednotné, ale většina z nich je označena typickou značkou KČT pro naučnou stezku, tedy zeleným příčným pruhem v bílém čtverci.⁴⁹

Přírodně poznávací okruhy

Jedná se o velmi podobnou formu jako má naučná stezka, ale přírodně poznávací okruhy jsou zaměřeny na představení komplexu přírodních procesů odpovídající dané lokalitě, kde byla zřízena – má místní charakter. Všechny přírodně poznávací okruhy jsou proznačeny stejně jako naučné stezky, v současné době jsou na území čtyři.⁵⁰

Zážitkové trasy

Jedná se o krátkodobě budované stezky v těžko přístupném terénu, jejichž cílem je umožnit návštěvníkům poznat nově vzniklý fenomén (orkán Kyrill, horská smrčina) v intenzivnějším a interaktivnějším prožitku. Tyto zážitkové trasy jsou umístěny v I. zónách a proto podléhají povolení, je nutná vládní výjimka. Jsou proto časově omezené.⁵¹

3.3 Hlavní strategické cíle turistického regionu Šumava

Šumava je turistickým regionem s vlastní identitou, kde je cestovní ruch významným ekonomickým faktorem rozvoje regionu. Cílem je zajistit trvale udržitelný rozvoj cestovního ruchu založený na citlivém využívání zdrojů oblasti a na preferenci kvality. Šumava se profiluje jako rekreační, turistická oblast oslovující jak dlouhodobé, tak krátkodobé návštěvníky. Hlavními cílovými skupinami jsou milovníci přírody, aktivní sportovci, rodiny s dětmi; chce se více zaměřit i na návštěvníky se zájmem o kulturní/městskou turistiku a ozdravné pobyty. Třebaže je Šumava oblastí s dominující českou klientelou, má zájem o pobyty zahraničních návštěvníků, ubytovací a stravovací zařízení musí nabízet deklarovaný kvalitativní standard (založený na certifikaci) a měly by více zdůraznit v nabídce regionální prvky. Při sestavování nabídek se především orientuje na oblasti: příroda a krajina, sport a volný čas, kultura a tradice, nechce být levnou turistickou destinací; na všech úrovních preferuje

⁴⁹ ALBRECHT, D. *Komunikační strategie NP a CHKO Šumava pro rok 2010*. 1. vydání. 2010, s. 9.

⁵⁰ ALBRECHT, D. *Komunikační strategie NP a CHKO Šumava pro rok 2010*. 1. vydání. 2010, s. 9.

⁵¹ ALBRECHT, D. *Komunikační strategie NP a CHKO Šumava pro rok 2010*. 1. vydání. 2010, s. 9.

vyváženost mezi cenou a kvalitou nabídky. Při rozvoji nabídek bere ohled na požadavek zachování přírody a krajiny a charakteru městských i venkovských sídel, Šumava je oblastí s NP; pro cestovní ruch to neznámá pouze restrikce, ale především rozvojové šance založené na odpovídající a cílené turistické nabídce. Vedle tradičních forem podporuje i nové, a z hlediska oblasti vhodné formy cestovního ruchu: ozdravné pobyty, agroturistiku, naučné a vzdělávací pobyty (ekoturistiku).⁵²

⁵² *Cestovní ruch na Šumavě*, 2001. [online]. [cit. 2010-12-08]. Dostupný z WWW: http://www.rasumava.cz/attachments/215_Rozvojov%C3%BD%20koncept%20CR%20na%20%C5%A0umav%C4%9B%20verze%202002.pdf

4 MARKETINGOVÝ VÝZKUM

Marketingový výzkum popisuje všechna Informační střediska v CHKO a NP Šumava, jejich polohu, zaměření a nabídku služeb pro hosty. Cílem výzkumu je analyzovat IS Svinná Lada, jeho návštěvnost a nabízené služby, v tomto IS se také realizuje dotazníkové šetření o spokojenosti s nabídkou služeb CHKO a NP Šumava pro návštěvníky.

4.1 Přehled informačních středisek v CHKO a NP Šumava

4.1.1 IS Kvilda

Stálá expozice informačního střediska je zaměřena na historii osídlení území (rýžování zlata, obchodní stezky, hamernictví, sklářství, výrobu ze dřeva), vegetaci rašelinišť, problematiku horského lesa apod.⁵³

*Obr. 3: IS Kvilda*⁵⁴

Informační středisko Kvilda
Kvilda 14
384 93
Tel.: 388 435 544
E-mail: iskvilda@npsumava.cz⁵⁵

Nabídka IS Kvilda:

- interaktivní mapa Šumavy vymežující území NP Šumava, CHKO Šumava, NP Bavorský les a Biosférické rezervace Šumava,

⁵³ IS Kvilda. [online]. [cit. 2011-01-06]. Dostupný z WWW: <http://www.npsumava.cz/cz/1092/sekce/is-kvilda/>

⁵⁴ IS Kvilda. [online]. [cit. 2011-01-06]. Dostupný z WWW: <http://www.npsumava.cz/cz/1092/sekce/is-kvilda/>

⁵⁵ IS Kvilda. [online]. [cit. 2011-01-06]. Dostupné z WWW: <http://www.npsumava.cz/cz/1092/sekce/is-kvilda/>

- stálá expozice zaměřená na historii osídlení území (rýžování zlata, obchodní stezky, hamernictví, sklářství, výrobu ze dřeva), vegetaci rašelinišť, problematiku horského lesa atd,
- multimediální stánky (dotykové obrazovky) s místopisnými i přírodovědně nebo historicky zaměřenými programy,
- promítací sál s kapacitou 25 míst (možno rozšíření na 40 míst) s bohatou nabídkou audiovizuálních pořadů pro všechny věkové kategorie návštěvníků,
- dětský koutek s překvapením pro děti do 10 let s možností zapojení se do soutěže v malování,
- široká nabídka prodejních i neprodejních materiálů (brožury, mapy, průvodce, knihy, turistické známky, pohledy atd.),
- a především informace o NP a CHKO Šumava, o možnostech turistiky a dopravy, o naučných stezkách, kulturních a historických památkách, o historii obce i regionu a pod.⁵⁶

4.1.2 IS Rokyta

Informační středisko Rokyta se nachází na polovině cesty mezi obcemi Srní a Modrava, přibližně 5km od každé z nich. U střediska je zřízena zastávka veřejné autobusové dopravy - Zelený autobus. Poblíž se též nalézá autocamping Antýgl, Vchynicko-Tetovský plavební kanál a řeka Vydra. Stálá expozice informačního střediska je zaměřena na historii a osídlení horní Šumavy, především však na lesní hospodaření a plavení dřeva. Unikátní venkovní geologickou expozici tvoří altán s přehlednými infopanely a ukázky na Šumavě zastoupených hornin. Každý blok horniny v GEO expozici má vyleštěnou plošku, která umožňuje divákovi zhlédnout věci jinak přehlédnutelné.⁵⁷

⁵⁶ IS *Kvilda*. [online]. [cit. 2011-01-06]. Dostupný z WWW: <http://www.npsumava.cz/cz/1095/sekce/nabidka/>

⁵⁷ IS *Rokyta*. [online]. [cit. 2011-01-06]. Dostupný z WWW: <http://www.npsumava.cz/cz/1101/sekce/is-rokyta/>

Obr. 4: IS Rokyta⁵⁸

Informační středisko Rokyta
0,5 km od autokempu Antýgl
Tel.: 376 599 009
Mobil: 731 530 437
E-mail: isrokyta@npsumava.cz⁵⁹

Nabídka IS Rokyta:

Inhed u silnice je možno zaparkovat na ohrazeném, celoročně udržovaném parkovišti. Před samotnou návštěvou vlastního IS je možné rozšířit si znalosti ve venkovní geologické expozici, která mapuje geologickou historii Šumavy. Vlastní středisko je umístěno o 100 metrů dále, v budově bývalé Schwarzenberské hájenky. V blízkosti objektu vede unikátní technické dílo z konce 18. století - Vchynicko-Tetovský plavební kanál. Stálá expozice informačního střediska je proto zaměřena na historii a osídlení horní Šumavy, především však na lesní hospodaření a plavení dřeva. Množství unikátních exponátů a fotografií dokumentuje život a práci související se zmíněnými činnostmi. Je tak možnost dozvědět se zajímavé informace o historii tohoto území a získat nové poznatky o životě našich předků. Rokyta samozřejmě slouží i jako běžné informační středisko, kde lze koupit různé mapy, průvodce, upomínkové předměty, pohledy, turistickou známku Rokyta a jiný informační materiál.⁶⁰

⁵⁸ IS Rokyta. [online]. [cit. 2011-01-06]. Dostupný z WWW: <http://www.npsumava.cz/cz/1101/sekce/is-rokyta/>

⁵⁹ IS Rokyta. [online]. [cit. 2011-01-06]. Dostupný z WWW: <http://www.npsumava.cz/cz/1101/sekce/is-rokyta/>

⁶⁰ IS Rokyta. [online]. [cit. 2011-01-06]. Dostupný z WWW: <http://www.npsumava.cz/cz/1467/sekce/nabidka/>

4.1.3 IS Kašperské Hory

IS je zaměřeno na osídlení, rašeliniště, mokřady, plavební kanály a ekosystémy Šumavy.⁶¹

Obr. 5: IS Kašperské Hory⁶²

Informační středisko a středisko ekologické výchovy
Kašperské Hory
Sušická 39
341 92
Tel.: 376 582 734
E-mail: iskhory@npsumava.cz⁶³

Nabídka IS Kašperské Hory:

- bezbariérový přístup,
- stálá expozice, která je rozdělena do několika částí věnovaných Šumavě,
- panely podávají informace o historii osídlení Šumavy, šumavských rašeliništích, vodstvu ledovcových jezer, plavebních kanálech, o posláni NP, expozici ukončují "miniplaneta" a panel věnovaný netopýrům,
- koutek s expozicí šišek, sbírkou plodů a letních letorostů, ukázky semenáčků, trusu a vývržků,
- multimediální stánek s dotykovou obrazovkou, kde jsou prezentace: Historie a současnost, Řasy, Biosférická rezervace Šumava, Šumava a člověkem vytvořené bezlesí, Netopýři, Fauna Šumavy a Péče o les,
- promítací sál s kapacitou 40 míst.⁶⁴

⁶¹ IS Kašperské Hory. [online]. [cit. 2011-01-06]. Dostupný z WWW: <http://www.npsumava.cz/cz/1103/sekce/is-kasperske-hory/>

⁶² IS Kašperské Hory. [online]. [cit. 2011-01-06]. Dostupný z WWW: <http://www.npsumava.cz/cz/1103/sekce/is-kasperske-hory/>

⁶³ IS Kašperské Hory. [online]. [cit. 2011-01-06]. Dostupný z WWW: <http://www.npsumava.cz/cz/1103/sekce/is-kasperske-hory/>

⁶⁴ IS Kašperské Hory. [online]. [cit. 2011-01-06]. Dostupné z WWW: <http://www.npsumava.cz/cz/1471/sekce/nabidka/>

4.1.4 IS Alžbětín

Česko-bavorské informační centrum Národních a přírodních parků Šumavy je umístěno v historické budově hraničního nádraží Železná Ruda - Bayerischer Eisenstahl. Reprezentuje čtyři chráněná území Šumavy (dva národní parky, jeden naturpark a chráněnou krajinnou oblast).⁶⁵

*Obr. 6: IS Alžbětín*⁶⁶

Informační středisko Hraniční nádraží Železná Ruda
Tel.: 376 387 060
E-mail: isalzbetin@npsumava.cz⁶⁷

Hlavní součástí expozice je plastická mapa Šumavy, zachycující tuto oblast od Regensburgu po Linec a od Českých Budějovic po Čerchov. Tato mapa je opatřena světelnou signalizací. Další součástí expozice je víceúčelový přednáškový a promítací sál. Informační panely poskytují informace o tématech ochrany přírody, vysvětlují genezi názvu Šumava - Böhmerwald. Pro děti je zde Šumava popsána pohádkovou formou, jak si vypráví kapky vody. V neposlední řadě je zde zpracována historie výstavby železniční trati a nádraží od počátku až do současnosti. Středisko je příkladem česko-bavorské mezinárodní spolupráce na poli ochrany přírody. Pro bezbariérový vstup do střediska byla postavena rampa, která je umístěna směrem od německého vchodu.⁶⁸

⁶⁵ IS Alžbětín. [online]. [cit. 2011-01-06]. Dostupný z WWW: <http://www.npsumava.cz/cz/1105/sekce/is-alzbetin/>

⁶⁶ IS Alžbětín. [online]. [cit. 2011-01-06]. Dostupný z WWW: <http://www.npsumava.cz/cz/1105/sekce/is-alzbetin/>

⁶⁷ IS Alžbětín. [online]. [cit. 2011-01-06]. Dostupný z WWW: <http://www.npsumava.cz/cz/1105/sekce/is-alzbetin/>

⁶⁸ IS Alžbětín. [online]. [cit. 2011-01-06]. Dostupný z WWW: <http://www.npsumava.cz/cz/1105/sekce/is-alzbetin/>

4.1.5 IS Idina Pila

Nově zrekonstruované sezónní informační středisko je situované v Chráněné krajinné oblasti Šumava nedaleko od Kaplice u Zátone.⁶⁹

Obr. 7: IS Idina pila⁷⁰

Informační středisko Idina Pila
osada Kaplice u Zátone (pod Boubínem)
Tel.: 388 436 216
E-mail: isidinapila@npsumava.cz⁷¹

Nabídka IS Idina Pila:

- témata expozice: Boubínská hornatina, historie Boubínska, Boubínský prales a další chráněná území v okolí, historie zpracování dřeva v okolí Boubína, fauna a flóra Boubínska a další zajímavé informace,
- expozice zahrnuje také řadu interaktivních prvků, včetně využití moderních AV technologií - je zde např. možnost shlédnutí vybraných videopořadů nebo poslechu pověstí s vazbou k oblasti Boubína,
- v rámci zprovoznění informačního střediska bude spuštěna exteriérová projekce krátké videosmyčky, jejímž účelem je upozornit návštěvníky na riziko pádu stromů; tato videosmyčka nabádá návštěvníky ke zvýšené pozornosti, aby dokázali včas rozpoznat hrozící nebezpečí a vyhnout se mu.⁷²

⁶⁹ IS Idina Pila. [online]. [cit. 2011-01-06]. Dostupný z WWW: <http://www.npsumava.cz/cz/1107/sekce/is-idina-pila/>

⁷⁰ IS Idina Pila. [online]. [cit. 2011-01-06]. Dostupný z WWW: <http://www.npsumava.cz/cz/1107/sekce/is-idina-pila/>

⁷¹ IS Idina Pila. [online]. [cit. 2011-01-06]. Dostupný z WWW: <http://www.npsumava.cz/cz/1107/sekce/is-idina-pila/>

⁷² IS Idina Pila. [online]. [cit. 2011-01-06]. Dostupný z WWW: <http://www.npsumava.cz/cz/1107/sekce/is-idina-pila/>

4.1.6 IS Stožec

Hlavním tématem expozice jsou lesní společenstva v NP Šumava. Na panelech jsou charakterizovány jednotlivé ekosystémy, typičtí zástupci z říše živočichů i rostlin, vývoj lesů a možné negativní vlivy s následkem zániku společenstva.⁷³

Obr. 8: IS Stožec⁷⁴

Informační středisko Stožec
Stožec 68
384 44
Telefon: 388 335 014
E-mail: isstozec@npsumava.cz⁷⁵

Nabídka IS Stožec:

- stálá expozice zaměřená na šumavské lesy, historii, osídlení a schwarzenberský plavební kanál, nad kterou bdí Hubert - los evropský,
- multimediální stánek, dotyková obrazovka s místopisnými, přírodovědnými a historicky zaměřenými programy,
- kiosek s dotykovou obrazovkou s veřejným internetem,
- promítací sál s kapacitou 25 míst, bohatá nabídka audiovizuálních pořadů,
- přednášky, promítání, besedy a doprovody pro veřejnost,
- široká nabídka prodejných i neprodejných materiálů - mapy, průvodce, brožury, knihy, turistické známky, pohledy,

⁷³ IS Stožec. [online]. [cit. 2011-01-06]. Dostupný z WWW: <http://www.npsumava.cz/cz/1111/sekce/is-stozec/>

⁷⁴ IS Stožec. [online]. [cit. 2011-01-06]. Dostupný z WWW: <http://www.npsumava.cz/cz/1111/sekce/is-stozec/>

⁷⁵ IS Stožec. [online]. [cit. 2011-01-06]. Dostupný z WWW: <http://www.npsumava.cz/cz/1111/sekce/is-stozec/>

- informace o NP a CHKO Šumava, možnostech turistiky, dopravy, o kulturních a historických památkách, o akcích v okolí.⁷⁶

4.1.7 IS Březník

Dne 1. 7. 2006 bylo pro veřejnost otevřeno sezónní informační středisko v objektu zrekonstruované historické schwarzenberské hájovny na Březníku. Expozici přírody doplňuje galerie spisovatele Karla Klostermanna.⁷⁷

Obr. 9: IS Březník⁷⁸

Nabídka IS Březník:

Expozice se váže k historii Modravská spojené s působením člověka - od zprovoznění zdejší obchodní trasy přes příchod prvních stálých obyvatel až po dnešek. Mimo jiné je tu zmíněn vývoj majetkových poměrů, proměna původních pralesů spojená s jejich využíváním, počátky turistiky, poválečné období "studené války" i současná hodnota a význam šumavské přírody. Nabídka byla obohacena o expozici spisovatele Karla Klostermanna, jež byla zřízena občanským sdružením "Karel Klostermann - spisovatel Šumavy" se sídlem v Srní za pomoci Muzea Šumavy v Sušici, Správy NP a CHKO Šumava, přátel z bavorské sekce "Karl Klostermann - Dichter des Böhmerwaldes e.V." a některých měst a obcí regionu. Od července 2008 je nabídka informačního střediska na Březníku rozšířena o novou expozici zaměřenou na prezentaci horských smrčín a rašelinišť v oblasti Plání. Dynamiku a přirozený vývoj

⁷⁶ IS Stožec. [online]. [cit. 2011-01-06]. Dostupný z WWW: <http://www.npsumava.cz/cz/1474/sekce/nabidka/>

⁷⁷ IS Březník. [online]. [cit. 2011-01-06]. Dostupný z WWW: <http://www.npsumava.cz/cz/1113/sekce/is-breznik/>

⁷⁸ IS Březník. [online]. [cit. 2011-01-06]. Dostupný z WWW: <http://www.npsumava.cz/cz/1113/sekce/is-breznik/>

lesů v horských polohách Šumavy přibližují návštěvníkům texty a velkoplošné fotografie. Děti i dospělí si navíc mohou vyzkoušet znalost šumavské přírody prostřednictvím interaktivních her.⁷⁹

4.1.8 IS Svinná Lada

Stálá expozice informačního střediska je věnována tématu hlavních typů rašelinišť na Šumavě a jejich významu v přírodě.⁸⁰

Obr. 10: IS Svinná Lada⁸¹

Informační středisko Svinná Lada

Svinná Lada 21

pošta Kvilda

384 93

Tel: 388 434 180

e-mail: isslada@npsumava.cz⁸²

Nabídka IS Svinná Lada:

- menší stálá expozice věnována šumavským rašeliništím a jejich jednotlivým typům,
- dotyková obrazovka s programy o přírodě a historii území,
- podrobná nástěnná turistická mapa NP a CHKO Šumava,
- možnost shlédnutí audiovizuálních pořadů (běžnou kapacitu 16 míst lze rozšířit na 45 míst),

⁷⁹ IS Březník. [online]. [cit. 2011-01-06]. Dostupný z WWW: <http://www.npsumava.cz/cz/1478/sekce/nabidka/>

⁸⁰ IS Svinná Lada. [online]. [cit. 2011-01-06]. Dostupný z WWW: <http://www.npsumava.cz/cz/1099/sekce/is-svinna-lada/>

⁸¹ IS Svinná Lada. [online]. [cit. 2011-01-06]. Dostupný z WWW: <http://www.npsumava.cz/cz/1099/sekce/is-svinna-lada/>

⁸² IS Svinná Lada. [online]. [cit. 2011-01-06]. Dostupný z WWW: <http://www.npsumava.cz/cz/1099/sekce/is-svinna-lada/>

- široká nabídka prodejních i neprodejních materiálů.⁸³

4.1.8.1 *Tipy na výlety v okolí IS Svinná Lada*

4.1.8.1.1 Chalupská slat'

Chalupská slat' představuje přechodný typ mezi údolními vrchovišti vytvořenými podél Vltavy a Křemelné a horskými vrchovišti z náhorní plošiny Šumavských plání. Osobitý ráz získala Chalupská slat' díky tomu, že se vyvíjela na okraji Šumavských plání v nižší nadmořské výšce, s menšími ročními srážkami, vyššími průměrnými teplotami a za poněkud odlišných hydrologických poměrů v údolí. Slat' je přístupná po poválkovém chodníku. Cestou k jezírku jsou vidět rozsáhlé snížené plochy bez klečových porostů. Tato plocha byla před několika desetiletími zčásti vytěžena, zbavena klečových porostů a částečně odvodněna. Vegetace těžbou narušených ploch postupně regeneruje, plocha zarůstá řídkým náletem břízy pýřité s vtroušeným smrkem a borovicí lesní. Na konci poválkového chodníku je plošinka při okraji největšího rašelinného jezírka v ČR. Na plovoucích ostrůvcích se vyskytuje řada vzácných druhů rostlin, např. blatnice bahenní, ostřice chudá a rosnatka okrouhlostá, na okrajích jezírka pak suchopýr úzkolistý. Na vlastním rašeliništi je možné vidět klikvu bahenní, kyhanku sivolistou, šichu černou, černýše lučního a suchopýr pochvatý. V keřovém patře se zde vyskytují kříženci mezi borovicí blatkou a klečí. Právě jejich přítomností se také liší šumavská rašeliniště od těch na dalekém severu.⁸⁴

4.1.8.1.2 Přírodně poznávací okruh s tématem "Les"

Výchozím bodem je obec Borová Lada, délka trasy je necelé 4 kilometry (2 hodiny). Součástí okruhu je sedm informačních panelů s problematikou lesních ekosystémů – v nejvyšším bodě na svahu vrcholu Vyhlídka je dvoupatrová vyhlídková věž, kterou už bohužel v posledních letech přerůstají okolní stromy, výhled do krajiny je tak v současnosti téměř znemožněn.⁸⁵

⁸³ IS Svinná Lada. [online]. [cit. 2011-01-06]. Dostupný z WWW: (<http://www.npsumava.cz/cz/1463/sekce/nabidka/>)

⁸⁴ IS Svinná Lada. [online]. [cit. 2011-01-06]. Dostupný z WWW: (<http://www.npsumava.cz/cz/1464/sekce/priroda/>)

⁸⁵ IS Svinná Lada. [online]. [cit. 2011-01-06]. Dostupný z WWW: (<http://www.npsumava.cz/cz/1466/sekce/tipy/>)

4.1.8.1.3 Bučina

Kdysi nejvýše položená osada na české straně Šumavy a České republiky vůbec (1 162 m n. m.), byla založena těsně u bavorských hranic ve druhé polovině 18. století. V minulosti tudy procházela jedna z větví obchodní Zlaté stezky, vedoucí z Bavor přes Kvildy do Kašperských Hor. V době svého největšího rozmachu měla Bučina 56 domů, ve kterých žilo přes 400 obyvatel, byla zde obecná škola, spořitelna, celní úřad, finanční stráž, stály tu dva výstavné hotely. Obec zanikla po 2. světové válce odsunem německého obyvatelstva a pozdějším zřízením hraničního pásma. Dnes je na Bučině hraniční přechod pro pěší turisty a cyklisty, v zimě pro lyžaře. Z horní části bývalé obce se otevírají nádherné výhledy do Bavorska (při výborné viditelnosti až na Alpy), nebo na jihovýchod do oblasti Trojmezí a masivu Boubína.⁸⁶

4.1.8.1.4 Knížecí Pláně

Osada, kterou založil v roce 1792 kníže Schwarzenberg, ležela v nadmořské výšce 980 m a žilo zde v šedesáti domech kolem pětiset obyvatel. Knížecí Pláně v minulých dobách však potkal stejný osud jako Bučinu, a tak tu byl v šedesátých letech zlikvidován i kostel se hřbitovem. Dnes jsou k vidění jen ojedinělé zbytky staveb a památník obětem 1. světové války. Někdejšími obyvateli byl obnoven hřbitov a na základech kostela postaven dřevěný kříž. Také z Knížecích Plání se nabízejí krásné rozhledy na jižní svahy Šumavy a do Bavorska, zejména na vrchol Luzný.⁸⁷

⁸⁶ IS Svinná Lada. [online]. [cit. 2011-01-06]. Dostupný z WWW: <http://www.npsumava.cz/cz/1466/sekce/tipy/>

⁸⁷ IS Svinná Lada. [online]. [cit. 2011-01-06]. Dostupný z WWW: <http://www.npsumava.cz/cz/1466/sekce/tipy/>

4.1.8.2 Počet hostů v IS Svinná Lada v období 2007 – 2010

V listopadu 2007, v dubnu a listopadu 2008, v červnu 2009 a listopadu 2010 bylo IS Svinná Lada uzavřené.

Tab. č. 1: Počet hostů v roce 2007⁸⁸

2007	návštěvnost IS	návštěvnost slat' + okolí
leden	352	1 650
únor	341	2 000
březen	468	1 800
duben	330	4 200
květen	1 585	5 300
červen	1 530	5 900
červenec	2 761	12 650
srpen	3 600	13 000
září	1 368	
říjen	736	
listopad	0	0
prosinec	77	
CELKEM	13148	46500

Tab. č. 2: Počet hostů v roce 2008⁸⁹

2008	návštěvnost IS	návštěvnost slat' + okolí
leden	375	
únor	660	
březen	480	
duben	0	0
květen	2 070	
červen	2 380	7 760
červenec	4 750	11 080
srpen	5 530	11 780
září	1 122	3 682
říjen	505	1 165
listopad	0	0
prosinec	104	280
CELKEM	17976	35747

⁸⁸ vnitřní materiál IS Svinná Lada

⁸⁹ vnitřní materiál IS Svinná Lada

2009	návštěvnost IS	návštěvnost slat' + okolí
leden	379	892
únor	619	1445
březen	253	1010
duben	285	699
květen	987	1320
červen	0	0
červenec	3 697	6 210
srpen	5 729	16 890
září	2 535	7 555
říjen	1063	3 006
listopad	41	84
prosinec	461	812
CELKEM	16049	39923

Tab. č. 3: Počet hostů v roce 2009⁹⁰

2010	návštěvnost IS	návštěvnost slat' + okolí
leden	392	1397
únor	1122	4670
březen	579	1766
duben	313	625
květen	1 716	2780
červen	2 320	4 455
červenec	5 021	12 730
srpen	5 320	13 140
září	2 573	6 240
říjen	1248	3 170
listopad	0	0
prosinec	257	1004
CELKEM	20861	51977

Tab. č. 4: Počet hostů v roce 2010⁹¹

⁹⁰ vnitřní materiál IS Svinná Lada

⁹¹ vnitřní materiál IS Svinná Lada

5 VÝZKUM SPOKOJENOSTI HOSTŮ SE SLUŽBAMI NP A CHKO ŠUMAVA

5.1 Cíl výzkumu

Výzkum prezentovaný v této práci má zjistit, zda marketingové aktivity ve prospěch cestovního ruchu, zjišťované na IS Svinná Lada a v okolí, jsou v dostatečném rozsahu a atraktivnosti pro návštěvníky. Spolu s tím bude sledována struktura návštěvníků.

5.2 Nástroje sběru dat

5.2.1 Metody výzkumu

5.2.1.1 Metoda terénního výzkumu

Touto metodou byl prováděn výzkum v IS Svinná Lada, kde probíhala i má odborná praxe a v běžném terénu v okolí Chalupské slatě.

5.2.1.2 Metoda matematicko statistická

Pomocí této metody bylo prováděno vyhodnocování jednotlivých otázek dotazníkového šetření.

5.2.2 Technika výzkumu

Jako vhodná technika výzkumu se jeví dotazníkové šetření spojené se standardizovaným rozhovorem. Je to výzkumná metoda, při níž jsou kladeny dotazované osobě promyšlené předem připravené otázky, které jsou zároveň zahrnuté i v samotném dotazníku, který má respondent před očima. Soubor otázek musí tvořit souvislý celek, myšlenkově skloubený a zaměřený k určitému cíli. Formulace a kladení otázek jak v dotazníku, tak v rozhovoru podstatnou mírou ovlivňují samotnou kvalitu rozhovoru. Rozlišují se v podstatě tři základní druhy otázek.

Uzavřené otázky, u kterých jsou odpovědi předem dány a to buď jako alternativní (rozhodování mezi dvěma možnostmi) nebo výběrové (předpokládá se více možných odpovědí).

Otevřené otázky určují pouze předmět rozhovoru a kategorizují se dodatečně.

Polouzavřené otázky, které nabízejí odpovědi, kde respondent může vyjádřit vlastní volbu (= jiné).

5.3 Popis výzkumného vzorku

V rámci výzkumu bylo osloveno 120 respondentů, z nichž bylo zařazeno do výzkumného vzorku 59 mužů a 41 žen. Jsou představeni v několika tabulkách pomocí získaných identifikačních znaků.

Tab. č. 5: Rozložení respondentů podle věku⁹²

věk	do 20 let	20 - 29	30 – 39	40 - 49	50 - 60	nad 60 let
počet respondentů	2	22	32	21	16	7

Tab. č. 6: Rozložení respondentů podle nejvyššího dosaženého vzdělání⁹³

dosažené vzdělání	základní	střední všeobecné	střední odborné	vyšší odborné	vysokoškolské
počet respondentů	3	26	29	12	30

⁹² vlastní zdroj

⁹³ vlastní zdroj

Tab. č. 7: Rozložení respondentů podle pracovního zařazení⁹⁴

pracovní zařazení respondentů	počet respondentů
dělník, prodavač, řidič	5
důchodce	7
nezaměstnaný	3
podnikatel, živnostník	39
student, učeň	2
úředník, právník, zdravotník, učitel, technik	12
zemědělec	3
žena v domácnosti	0
rodič na mateřské	18
manažer	6
IT specialista	3
jiné	2

Tab. č. 8: Rozložení respondentů podle osob žijících v domácnosti⁹⁵

počet osob žijících v domácnosti	počet respondentů
jedna	3
dvě	19
tři	29
čtyři	43
pět a více	6

⁹⁴ vlastní zdroj

⁹⁵ vlastní zdroj

Tab. č. 9: Rozložení respondentů podle počtu obyvatel jejich bydliště⁹⁶

velikost bydliště	počet respondentů
do 500 obyvatel	3
501 – 1.000 obyvatel	2
1.001 – 5.000 obyvatel	9
5.001 – 20.000 obyvatel	23
20.001 – 100.000 obyvatel	43
nad 100.000 obyvatel	20

Tab. č. 10: Rozložení respondentů podle jejich měsíčního hrubého průměrného příjmu celé domácnosti⁹⁷

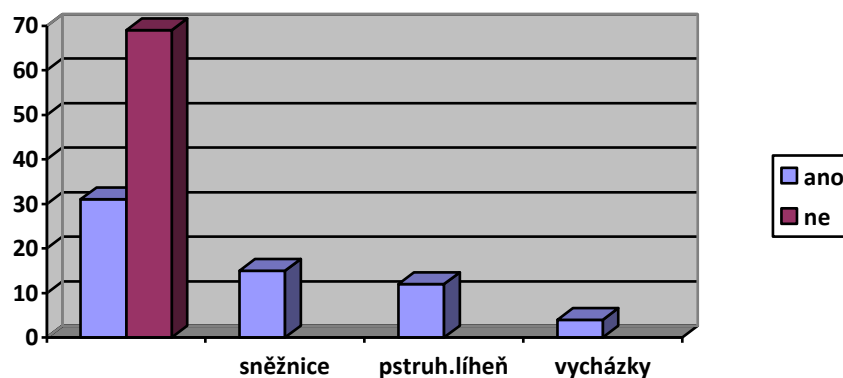
průměrný měsíční hrubý příjem domácnosti respondenta	počet respondentů
do 10.000 Kč	1
10.001 – 20.000 Kč	13
20.001 – 50.000 Kč	67
nad 50.000 Kč	19

⁹⁶ vlastní zdroj

⁹⁷ vlastní zdroj

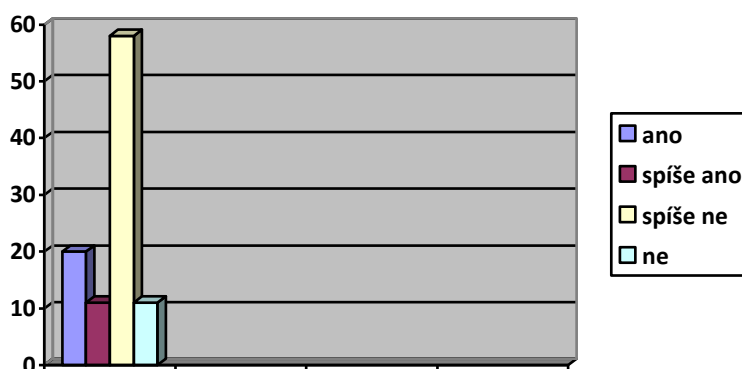
5.4 Analýza a interpretace získaných dat

Graf č. 1 Účast na akcích pořádaných NPŠ⁹⁸

Většina respondentů, přesně 69 se neúčastní žádné akce pořádané NPŠ, 31 hostů akce navštěvuje, a to především výlety na sněžnicích (15), prohlídku pstruhové líhně (12) a ornitologické vycházky (4).

Graf č. 2 Spokojenost s akcemi pro veřejnost⁹⁹

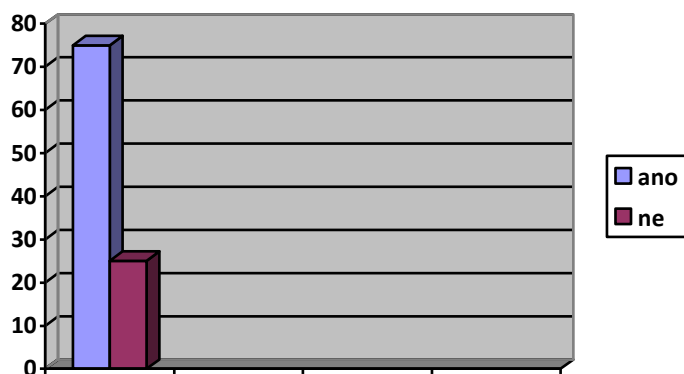

69% dotázaných nejsou s akcemi pro veřejnost spokojeni, je to z důvodu toho, že o akcích nevědí, nebo se o ně nezajímají. Je nutné poukázat na to, že veškeré akce pořádané Národním parkem Šumava jsou zdarma.

⁹⁸ vlastní zdroj

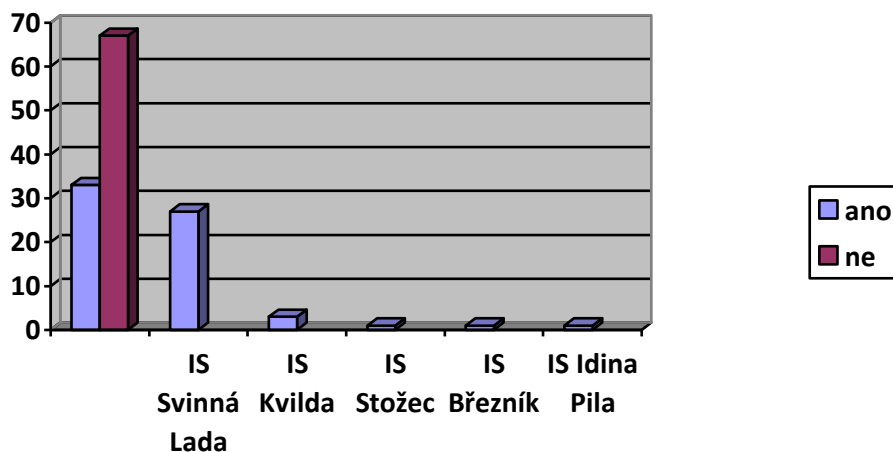
⁹⁹ vlastní zdroj

Graf č. 3 Využívání informačních materiálů Národního parku¹⁰⁰

Informační materiály (letáky, informační panely) využívá jen 25 respondentů ze 100 dotázaných. Je to dáno tím, že většina lidí se chce na Šumavě pouze nadýchat čerstvého vzduchu a odborný výklad už je příliš nezajímá. Výjimku ale tvoří vysokoškolsky vzdělaní lidé (21 z 30 dotázaných), které každá novinka vydaná Národním parkem zajímá.

Graf č. 4 Návštěvnost IS v NPS¹⁰¹

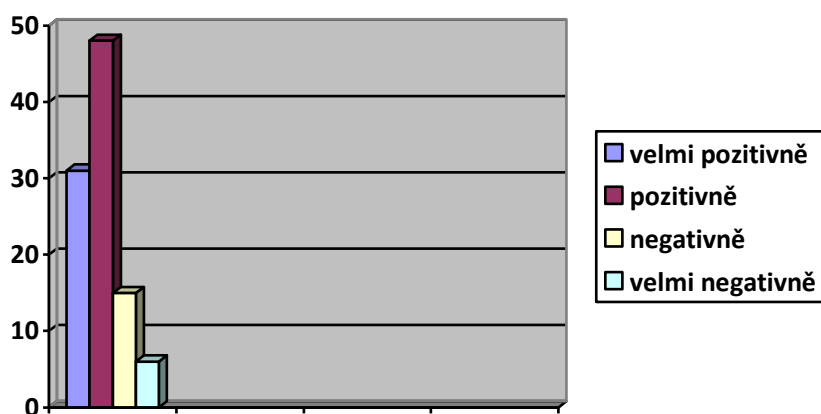

Informační střediska navštívilo 33 hostů, nejnavštěvovanější je IS Svinná Lada (27 respondentů), a to proto, že výzkum probíhal právě v okolí Svinné Lady. 67 respondentů do IS nechodí vůbec.

¹⁰⁰ vlastní zdroj

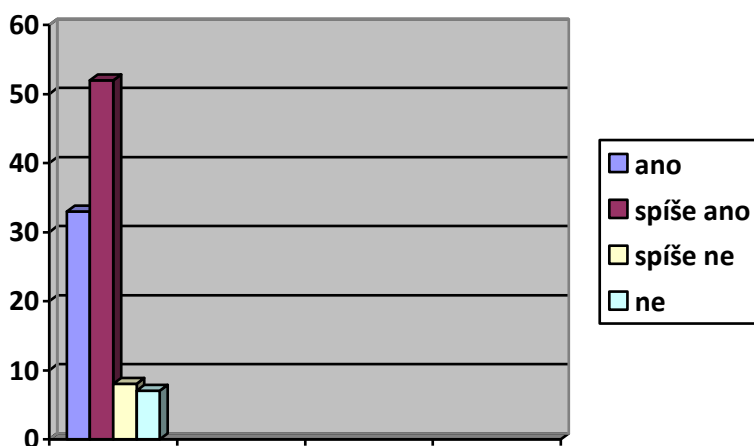
¹⁰¹ vlastní zdroj

Graf č. 5 Hodnocení přípravy lyžařských tras a údržby cyklotras¹⁰²

Příprava lyžařských tras v zimě a údržby cyklotras v létě je hodnocena pozitivně, respondenti jsou spokojeni i s trasami pro pěší, s jejich délkou i rozmanitostí. Nespokojeno je 21% dotázaných, z toho 10 žen a 11 mužů.

Graf č. 6 Spokojenost s celkovou péčí NPŠ o návštěvníky¹⁰³

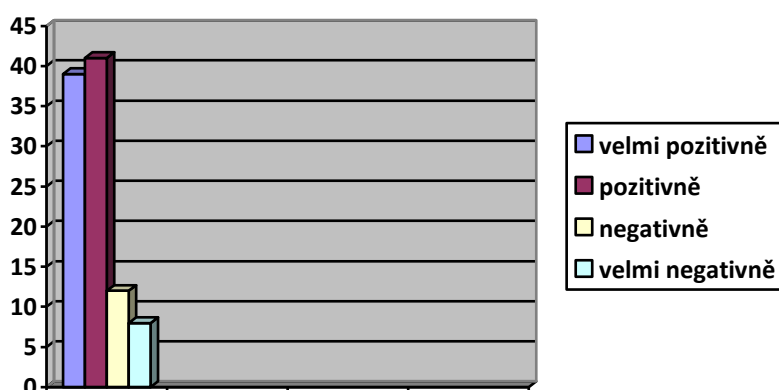

Většina respondentů, to je 85, je s celkovou péčí NPŠ o ně spokojená, a to i přesto, že většina návštěvníků v předchozích otázkách odpověděla, že akcí pořádaných Národním parkem Šumava se neúčastní a informační střediska nenavštěvují. Spíše nespokojeno bylo 8 návštěvníků, z toho dva ve věku nad 70 let, jeden ve věku 20 – 29 let a čtyři ve věku 30 – 39 let.

¹⁰² vlastní zdroj

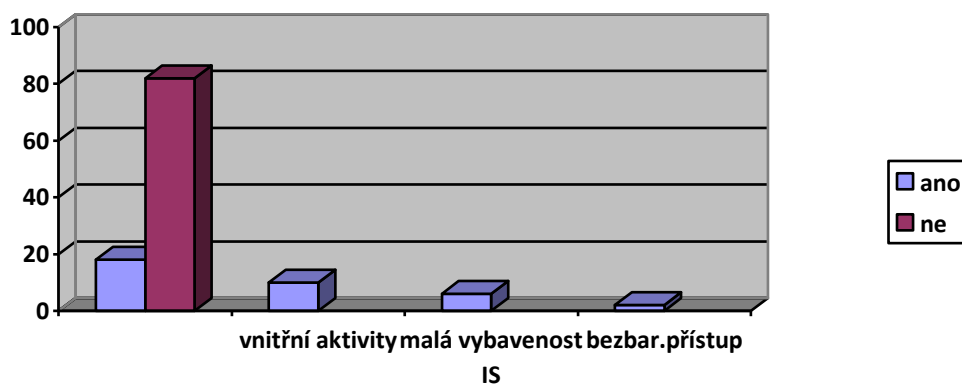
¹⁰³ vlastní zdroj

Graf č. 7 Hodnocení přístupu a odbornosti strážců a pracovníků v informačních střediscích¹⁰⁴

Hodnocení odbornosti strážců přírody a pracovníků v informačních střediscích je vesměs pozitivní. S přístupem a odborností strážců nebylo spokojených 20 návštěvníků, z toho negativní postoj zaujímalo 12 respondentů (2 dělníci, 3 důchodci, 4 podnikatelé, 2 úředníci a 2 rodiče na mateřské dovolené).

Graf č. 8 Postrádání jakékoliv služby ze strany Národního Parku Šumava¹⁰⁵

82 hostů okolí Svinné Lady v NPŠ nepostrádají žádné aktivity, které by měl Národní park Šumava nabízet. Opačný názor má 18 respondentů, z nichž 4 ženy a 6 mužů postrádají vnitřní aktivity při špatném počasí, 2 ženy a 4 muži shledávají vybavenost informačních středisek za nedostatečnou a dvěma mužům chybí více bezbariérových míst, včetně bezbariérových toalet v IS.

¹⁰⁴ vlastní zdroj

¹⁰⁵ vlastní zdroj

ZÁVĚR

Národní park Šumava je tak lákavou a krásnou lokalitou, že nepotřebuje už žádnou jinou reklamu, ale opak je pravdou. Většina návštěvníků netuší, co vše NPŠ svým hostům nabízí. Jedná se o programy pro veřejnost na letní i zimní sezónu, které zahrnují nespočet vnitřních i venkovních aktivit, besed, přednášek, odborných vycházek, a to vše za doprovodu profesionálních pracovníků CHKO a NP Šumava. Další nabídkou jsou letáčky o zajímavých místech, ale i o samotném NPŠ a aktivity pořádané všemi informačními středisky. A lidé se přesto programů neúčastní, protože o nich, jak vyplynulo z dotazníkového řešení, vůbec nevědí. Velká účast byla zaznamenána pouze při vycházkách do jinak nepřístupných míst, návštěvníky zřejmě láká to, kam by za jiných okolností nemohli sami jít, ale přitom je na každém místě Šumavy tolik krásy a nemusí to být právě v I. zóně či v klidovém území.

Jediné východisko tedy je zvýšit podíl reklamy CHKO a NP Šumava, a to kdekoliv. Pořádané akce by měly být viditelné v denním tisku a na úvodní straně webových stránek NPŠ. Tištěné programy pro veřejnost by měly být dostupné na více místech, takže převážně v restauracích, a to na celém území jižních Čech a ne pouze na území NP.

Ovšem záleží na samotných lidech, zda se budou chtít něčeho zúčastnit, kdo má chuť, dokáže si akci najít sám. Šumava není jen o tom, projít se, projet na kole, ale bylo by dobré, kdyby návštěvníci o místech, která navštěvují i něco věděli a k tomu slouží převážně pracovníci v informačních střediscích a jejich odborné výklady. Jak ukázaly tabulky v předchozích kapitolách, počet návštěvníků v IS stoupá, což je potěšující a IS tak na základě svých návštěvností budou rekonstruovat své prostory a nabízet tak hostům nové objevy a v neposlední řadě bezbariérové přístupy.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Literární zdroje

1. ALBRECHT, D. *Komunikační strategie NP a CHKO Šumava pro rok 2010*. 1. Vydání, 2010. 25 s.
2. EGER, L., TLUČHOŘ, J. *Management a marketing sportu a cestovního ruchu*. 1. vydání. Plzeň: Západočeská univerzita, 2009. 40 s. ISBN 978-80-7043-801-5.
3. KUKLÍK, K. *Šumava/Der Bohmerwald*. Praha, 1993. 101 s. ISBN 80-901566-0-6.
4. MORRISON, Alastair M. *Marketing pohostinství a cestovního ruchu*. 1. vydání. Praha: Victoria Publishing, 1995. 523 s. ISBN 80-85605-90-2.
5. PALATKOVÁ, M. *Marketingová strategie destinace cestovního ruchu*. 1. vydání. Praha: Grada, 2006. 341 s. ISBN 80-247-1014-5.
6. ŠÍP, M. *Boubínský prales*. 1. vydání, 2006. 127 s. ISBN 3-9810824-1-9.
7. VACEK, S., KREJČÍ, F. a kol. *Lesní ekosystémy v Národním parku Šumava*. Lesnická práce, 2009. 512 s. ISBN 978-80-87254-68-7.
8. VALENTA, M., KADOCH, J. *Národní park Šumava*. Vimperk: Správa Národního parku a Chráněné krajinné oblasti Šumava, 1996. 60 s.

Elektronické zdroje

1. *Cestovní ruch na Šumavě*. [online]. 2001 [cit. 2010-12-08]. Dostupný z WWW: http://www.rrasumava.cz/attachments/215_Rozvojov%C3%BD%20koncept%20CR%20na%20%C5%A0umav%C4%9B%20verze%202002.pdf
2. *CHKO*. [online]. [cit. 2010-11-17]. Dostupný z WWW: <http://www.czech.cz/cz/62196-chko>
3. *Chráněná krajinná oblast (CHKO) Šumava*. [online]. [cit. 2010-10-31]. Dostupný z WWW: <http://www.sumavaregion.cz/>
4. *Chráněná krajinná oblast Šumava*. [online]. [cit. 2010-10-31]. Dostupný z WWW: http://www.cittadella.cz/europarc/index.php?p=index&site=CHKO_sumava_cz
5. *IS Alžbětín*. [online]. [cit. 2011-01-06]. Dostupný z WWW: <http://www.npsumava.cz/cz/1105/sekce/is-alzbetin/>

6. *IS Březník*. [online]. [cit. 2011-01-06]. Dostupný z WWW:
<http://www.npsumava.cz/cz/1113/sekce/is-breznik/>
7. *IS Březník*. [online]. [cit. 2011-01-06]. Dostupný z WWW:
<http://www.npsumava.cz/cz/1478/sekce/nabidka/>
8. *IS Idina Pila*. [online]. [cit. 2011-01-06]. Dostupný z WWW:
<http://www.npsumava.cz/cz/1107/sekce/is-idina-pila/>
9. *IS Kašperské Hory*. [online]. [cit. 2011-01-06]. Dostupný z WWW:
<http://www.npsumava.cz/cz/1103/sekce/is-kasperske-hory/>
10. *IS Kašperské Hory*. [online]. [cit. 2011-01-06]. Dostupný z WWW:
<http://www.npsumava.cz/cz/1471/sekce/nabidka/>
11. *IS Kvilda*. [online]. [cit. 2011-01-06]. Dostupný z WWW:
<http://www.npsumava.cz/cz/1092/sekce/is-kvilda/>
12. *IS Kvilda*. [online]. [cit. 2011-01-06]. Dostupný z WWW:
<http://www.npsumava.cz/cz/1095/sekce/nabidka/>
13. *IS Rokyta*. [online]. [cit. 2011-01-06]. Dostupný z WWW:
<http://www.npsumava.cz/cz/1101/sekce/is-rokyta/>
14. *IS Rokyta*. [online]. [cit. 2011-01-06]. Dostupný z WWW:
<http://www.npsumava.cz/cz/1467/sekce/nabidka/>
15. *IS Stožec*. [online]. [cit. 2011-01-06]. Dostupný z WWW:
<http://www.npsumava.cz/cz/1111/sekce/is-stozec/>
16. *IS Stožec*. [online]. [cit. 2011-01-06]. Dostupný z WWW:
<http://www.npsumava.cz/cz/1474/sekce/nabidka/>
17. *IS Svinná Lada*. [online]. [cit. 2011-01-06]. Dostupný z WWW:
<http://www.npsumava.cz/cz/1099/sekce/is-svinna-lada/>
18. *IS Svinná Lada*. [online]. [cit. 2011-01-06]. Dostupný z WWW:
<http://www.npsumava.cz/cz/1463/sekce/nabidka/>
19. *IS Svinná Lada*. [online]. [cit. 2011-01-06]. Dostupný z WWW:
<http://www.npsumava.cz/cz/1464/sekce/priroda/>
20. *IS Svinná Lada*. [online]. [cit. 2011-01-06]. Dostupný z WWW:
<http://www.npsumava.cz/cz/1466/sekce/tipy/>
21. *Logo CHKO a NP Šumava*. [online]. [cit. 2010-11-22]. Dostupný z WWW:
<http://josefstepanek.cz/538/loga-narodni-parky-cr.html>
22. *Národní park a CHKO Šumava*. [online]. [cit. 2010-11-22]. Dostupný z WWW:
<http://www.retour.cz/mesta/zelezna-ruda/np.htm>

23. *Národní parky*. [online]. [cit. 2010-11-17]. Dostupný z WWW:
<http://www.narodniparky.eu/narodni-parky/>
24. *Národní parky*. [online]. [cit. 2010-10-31]. Dostupný z WWW:
<http://www.ochranaprirody.cz/index.php?cmd=page&id=81>
25. *Národní parky České republiky*. [online]. [cit. 2010-11-17]. Dostupný z WWW:
<http://www.narodniparky.kvalitne.cz/>
26. *O organizaci*. [online]. [cit. 2010-12-11]. Dostupný z WWW:
<http://www.npsumava.cz/cz/1005/sekce/o-organizaci/>

SEZNAM ZKRATEK

CHKO – chráněná krajinná oblast

IS – informační středisko

KČT – klub českých turistů

NP – národní park

NPŠ – Národní park Šumava

SEZNAM OBRÁZKŮ, TABULEK A GRAFŮ

Obrázek 1 - CHKO a NP Šumava

Obrázek 2 - Logo CHKO a NP Šumava

Obrázek 3 - IS Kvilda

Obrázek 4 - IS Rokyta

Obrázek 5 – IS Kašperské Hory

Obrázek 6 – IS Alžbětín

Obrázek 7 – IS Idina pila

Obrázek 8 – IS Stožec

Obrázek 9 – IS Březník

Obrázek 10 – IS Svinná Lada

Tabulka 1 – Počet hostů v roce 2007

Tabulka 2 – Počet hostů v roce 2008

Tabulka 3 – Počet hostů v roce 2009

Tabulka 4 – Počet hostů v roce 2010

Tabulka 5 – Rozložení respondentů podle věku

Tabulka 6 – Rozložení respondentů podle nejvyššího dosaženého vzdělání

Tabulka 7 – Rozložení respondentů podle pracovního zařazení

Tabulka 8 – Rozložení respondentů podle osob žijících v domácnosti

Tabulka 9 – Rozložení respondentů podle počtu obyvatel jejich bydliště

Tabulka 10 – Rozložení respondentů podle měsíčního hrubého průměrného příjmu celé domácnosti

Graf 1 – Účast na akcích pořádaných NPŠ

Graf 2 – Spokojenost s akcemi pro veřejnost

Graf 3 – Využívání informačních materiálů NP

Graf 4 – Návštěvnost informačních středisek v NPŠ

Graf 5 – Hodnocení přípravy lyžařských tras a údržby cyklotras

Graf 6 – Spokojenost s celkovou péčí NPŠ o návštěvníky

Graf 7 – Hodnocení přístupu a odbornosti strážců a pracovníků v informačních střediscích

Graf 8 – Postrádání jakékoliv služby ze strany Národního parku Šumava

PŘÍLOHY

PŘÍLOHA I.

Dotazník: Marketing cestovního ruchu v CHKO a NP Šumava

Dobrý den,

jmenuji se Adéla Kršňaková a studuji třetím rokem Vysokou školu evropských a regionálních studií v Českých Budějovicích. Zpracovávám bakalářskou práci na téma Marketing cestovního ruchu v CHKO a NP Šumava. Dotazník má za úkol analyzovat a vyhodnotit služby, které NP Šumava nabízí svým návštěvníkům a zároveň od návštěvníků dostat zpětnou vazbu, jak jsou se službami ze strany NP Šumava spokojeni.

Děkuji za váš čas a ochotu.

1. Navštěvujete Šumavu:

- sám/a
- v páru
- s rodinou
- se skupinou přátel

2. Navštívil/a jste Šumavu poprvé, nebo se vracíte opakovaně?

- poprvé
- opakovaně

3. Jezdíte na Šumavu:

- na jednodenní pobyt
- na víkend
- na týdenní pobyt či déle

4. Navštěvujete Šumavu spíše:

- v létě
- v zimě
- v létě i zimě
- v každém ročním období

5. Účastníte se některých akcí pořádaných Národním parkem pro veřejnost?

ano, účastním se těchto akcí:

.....
.....

ne

6. Jste spokojen/a s akcemi Národního parku pořádaných pro veřejnost?

ano

spíše ano

spíše ne

ne

7. Využíváte informační materiály, popř. informační panely Národního parku?

ano

ne

8. Navštěvujete informační střediska v Národním parku?

ano, navštěvuji tyto informační střediska:

.....
.....
.....

ne

9. Jak hodnotíte přípravu lyžařských tras v zimě a údržbu cyklotras a tras pro pěší v létě?

velmi pozitivně

pozitivně

negativně

velmi negativně

10. Jaký dopravní prostředek využíváte pro cestu do a po Národním parku?

- automobil
- „zelený autobus“
- veřejný dopravní prostředek – autobusové linky
- veřejný dopravní prostředek – vlak

11. Jste spokojen/a s celkovou péčí Národního parku o návštěvníky?

- ano
- spíše ano
- spíše ne
- ne

12. Jak hodnotíte přístup a odbornost strážců přírody a pracovníků v informačních střediscích?

- velmi pozitivně
- pozitivně
- negativně
- velmi negativně

13. Myslíte si, že Národní park dokáže skloubit ochranu přírody a cestovní ruch?

- ano
- spíše ano
- spíše ne
- ne

14. Je něco, co postrádáte v nabídce služeb ze strany Národního parku, obcí, či jiných organizací na Šumavě působících?

- ano, postrádám:

.....
.....
.....

- ne

15. Kolik je Vám let?

- do 20 let 20–29 let 30–39 let 40–49 let 50–60 let
 nad 60 let

16. Pohlaví:

- muž žena

17. Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?

- základní střední všeobecné střední odborné vyšší odborné
 vysokoškolské

18. Velikost Vašeho bydliště podle počtu obyvatel:

- do 500 501-1.000 1.001-5.000 5.001-20.000
 20.001-100.000 nad 100.000

19. Velikost Vašeho bydliště podle počtu obyvatel:

- do 500 501-1.000 1.001-5.000 5.001-20.000
 20.001-100.000 nad 100.000

20. Pracujete jako:

- dělník, prodavač, řidič
- důchodce
- nezaměstnaný
- podnikatel, živnostník
- student, učeň
- úředník, právník, zdravotník, učitel, technik
- zemědělec
- žena v domácnosti
- rodič na mateřské
- manažer
- IT specialista
- jiné.....

21. Žijete v domácnosti, která má:

- žiji sám
- 2 členy
- 3 členy
- 4 členy
- 5 a více členů

22. Sečtete si prosím přibližně všechny hrubé příjmy všech osob ve Vaší domácnosti v průměru za měsíc. Do které příjmové skupiny Vaše domácnost patří?

- do 10.000 Kč
- 10.001-20.000 Kč
- 20.001-50.000 Kč
- nad 50.001 Kč

